

ISSN 2083-0343

Acta Medicorum Polonorum

R. 13/2023 – Zeszyt 2

STRESZCZENIA – ABSTRACT

słowa kluczowe – keywords

Neuroplastyczność – perspektywa historyczna oraz współczesna w ujęciu filozoficznym, psychologicznym, biologicznym oraz klinicznym

Neuroplasticity – historical and contemporary perspective from a philosophical, psychological, biological, and clinical perspective

Bartosz Bagrowski

ORCID 0000-0001-7402-8418

Poznań

Streszczenie. Neuroplastyczność stanowi biologiczne podłoże pamięci oraz procesów uczenia się, jednak nadal nie została w pełni poznana. Początki filozoficzno-naukowego rozważania na temat fizycznych zmian w układzie nerwowym wskutek uczenia się sięgają aż do starożytności. Wiele z dawnych koncepcji znajduje swoje odzwierciedlenie w aktualnych teoriach naukowych, np. w neuropsychologii. Choć początkowo koncepcje te miały charakter teoretyczny i funkcjonalny (np. filozoficzne ujęcie śladu pamięciowego), to jednak współczesne wyjaśnienia korzystają głównie z aparatu pojęciowego biologii molekularnej.

Abstract. Neuroplasticity is the biological basis of memory and learning processes, but it is still not fully understood. The beginnings of philosophical and scientific considerations about physical changes in the nervous system as a result of learning date back to antiquity. Many of the old concepts are reflected in current scientific theories, e.g. in neuropsychology. Although initially these concepts were theoretical and functional in nature (e.g. a philosophical approach to the memory trace), modern explanations mainly use the conceptual apparatus of molecular biology.

Słowa kluczowe: dusza, engram, neuronauka, sieci neuronalne, substytucja sensoryczna

Keywords: soul, engram, neuroscience, neural networks, sensory substitution

Powinności i obowiązki etyczne farmaceuty według prof. Bronisława Koskowskiego

Ethical duties and responsibilities of a pharmacist in Prof. Bronisław Koskowski's views

Agata Tysowska

ORCID 0009-0000-5228-4728

Poznań

Streszczenie. Artykuł charakteryzuje poglądy Bronisława Koskowskiego (1863-1946) na etykę zawodową farmaceutów. Koskowski był aptekarzem, z czasem m.in. działaczem niepodległościowym, założycielem fabryki farmaceutycznej we Lwowie, współorganizatorem różnych organizacji farmaceutów i Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Warszawskiego, profesorem farmacji stosowanej. Szeroka aktywność naukowa i społeczna sprawiła, że Uniwersytet w Nancy nadał mu tytuł doktora honoris causa, a dla polskich farmaceutów pozostawał najwyższym autorytetem moralnym. W swoich artykułach i podręcznikach farmacji przypominał aptekarzom o potrzebie rzetelności i uczciwości zawodowej.

Abstrakt. The article characterizes the views of Bronisław Koskowski (1863-1946) on the pharmaceutical ethics. He was a pharmacist, independence activist, founder of a pharmaceutical factory in Lvov, co-organizer of various organizations of pharmacists and the Faculty of Pharmacy of the University of Warsaw, and professor of applied pharmacy, moreover, the highest moral authority for Polish pharmacists in the first half of the 20th century. For his extensive scientific and social activity the University of Nancy, France, awarded him an honorary doctorate. In his articles and pharmaceutical manuals, Koskowski reminded the Polish pharmacists about the need for professional reliability and honesty.

Słowa kluczowe: etyka farmaceutyczna, Bronisław Koskowski, historia farmacji, biografia farmaceuty

Keywords: pharmaceutical ethics, Bronisław Koskowski, history of ethics, pharmacist biography

Doktor Gustave-Joseph-Alphonse Witkowski (1844-1923), lekarz, dziennikarz, historyk medycyny, pamflecista, mizantrop, popularyzator, wynalazca i oryginał

Doctor Gustave-Joseph-Alphonse Witkowski (1844-1923),
physician, journalist, historian of medicine, pamphleteer,
misanthrope, popularizer, inventor, and eccentric

Jean-François Hutin**

(tłumaczenie z francuskiego dr med. Tomasz Sioda)

Reims, Francja

Streszczenie. W artykule przyjrano się życiu doktora Gustave'a Witkowskiego (1844-1923), mizantropijnego lekarza i mizoginistycznego położnika, ale także pisarza, anegdociarza, dziennikarza, lekarza teatralnego, historyka medycyny i specjalisty w zakresie historii prokreacji, w tym porodu i karmienia piersią. Był popularyzatorem wiedzy, zwłaszcza przydatnej w nauczaniu anatomii, mało znanym wynalazcą, a przede wszystkim polemistą, który przeciwstawiał się Augustinowi Cabanèsowi (1862-1928), zjadliwie, ale nie bez humoru, w tematach „medycyny historycznej”, której Cabanès był piewcą.

Abstract. This article presents the life of Dr. Gustave Witkowski (1844-1923), a misanthrope physician and a misogynist obstetrician, as well as a writer, an anecdote teller and an unrecognized inventor. He practiced medicine in theaters, specialized in the history of childbirth and breast-feeding, popularized anatomy. Most of all, he was a polemist, who stood against Augustin Cabanès (1862-1928) with condemnation as well as humor, on questions regarding the “historical medicine”, Cabanès pretended to master.

Résumé. Cette communication évoque la vie du docteur Gustave Witkowski (1844-1923), médecin misanthrope, accoucheur misogyne, mais aussi écrivain, anecdotier, journaliste, médecin de théâtre, historien de la médecine, spécialiste de l'histoire de l'accouchement et de l'allaitement, vulgarisateur, notamment dans l'enseignement de l'anatomie, inventeur méconnu, et surtout polémiste, s'opposant avec virulence, mais non sans humour, à son contemporain, Augustin Cabanès (1862-1928), sur des sujets de « médecine historique » dont ce dernier s'était fait le chantre.

Słowa kluczowe: Gustave-Joseph-Alphonse Witkowski, Polish doctors, French doctors, historian of medicine

Keywords: Gustave-Joseph-Alphonse Witkowski, Polish doctors, French doctors, historian of medicine

Prof. Zdzisław Zagrobelny (1932-2011),
lekarz chirurg i anestezjolog, pionier anestezji,
twórca polskiej szkoły krioterapii,
człowiek renesansu

Prof. Zdzisław Zagrobelny (1932-2011), surgeon
and anesthesiologist, a pioneer of anesthesia,
founder of the Polish school of cryotherapy, Renaissance
man

Małgorzata Niemiec
Dariusz Lewera
Marek Bębenek

Wrocław

Streszczenie: Artykuł przedstawia sylwetkę prof. dr. hab. n. med. Zdzisława Zagrobelnego (1932-2011), lekarza anestezjologa, jednego z pionierów tej specjalności medycznej we Wrocławiu i w Polsce.

Abstract: The article presents the profile of Prof. Zdzisław Zagrobelny (1932-2011), MD, an anaesthesiologist, one of the pioneers of this medical specialty in Wrocław and Poland.

Słowa kluczowe: Zdzisław Zagrobelny, historia medycyny, historia anestezjologii

Keywords: Zdzisław Zagrobelny, history of medicine, history of anaesthesiology

Prof. Antoni Jonecko (1931-2020) – chirurg, histolog, onkolog i historyk medycyny

Prof. Antoni Jonecko (1931-2020) – surgeon, histologist,
oncologist and historian of medicine

Anita Magowska

ORCID 0000-0002-6046-3993

Poznań

Streszczenie. Artykuł przedstawia życie i działalność zawodową oraz naukową Antoniego Franciszka Jonecko (1931-2020), pochodzącego ze Śląska Opolskiego wszechstronnego lekarza. Miał osiągnięcia w zakresie histologii, onkologii i chirurgii. Specjalistyczną wiedzę lekarską wykorzystywał do prowadzenia badań historyczno-medycznych. Publikował w języku polskim i niemieckim.

Abstract. The article presents the life and professional and scientific activities of Antoni Franciszek Jonecko (1931-2020), a versatile physician from Opole Silesia. He had achievements in the field of histology, oncology, and surgery. He used his specialized medical knowledge to conduct historical and medical research. He published in Polish and German.

Słowa kluczowe: Antoni Jonecko, historia medycyny, historia chirurgii, historia onkologii, Polsko-Niemieckie Towarzystwo Historii Medycyny

Keywords: Antoni Jonecko, history of medicine, history of surgery, history of oncology, Polish-German Society for the History of Medicine

Chronologiczny spis publikacji historyczno-medycznych Antoniego Jonecko